

Regulatorisk Sandkasse 2021

**Prosjektplan for bruk av blokkjede til å lagre og tilgjengeliggjøre
revisjonsbevis i regnskapsføring og revisjon**

03.05.2021

Innholdsfortegnelse

1. BAKGRUNN OG MÅLGRUPPE	3
2. FORMÅLET MED DELTAKELSE I REGULATORISK SANDKASSE	3
3. OMFANG	3
3.1 RISIKOFAKTORER	4
3.2 MÅL OG SUKSESSKRITERIER	4
4. PARTER OG ROLLER	5
5. ORGANISERING	5
6. TIDSLINJE OG AKTIVITETER	6
6.1 TIDSLINJE.....	6
6.2 AKTIVITETER OG MILEPÆLER	7

1. Bakgrunn

Abendums prosjekt ble tatt opp i Finanstilsynets regulatoriske sandkasse for fintech-virksomheter i mars 2021. Denne prosjektplanen gjør kort rede for utgangspunktet for deltakelsen i sandkassen, timeplanen for arbeidet og viktige leveranser i prosjektet.

Prosjektplanen er rettet mot prosjektteamene i Abendum og Finanstilsynet, regnskapsførere og revisorer med interesse for bruk av blokkjede innenfor næringen og andre som er interessert i å følge arbeidet i den regulatoriske sandkassen og bruk av blokkjede i finansnæringen.

Regnskapsførere og revisorer med interesse for blokkjede oppfordres til å kontakte Abendum.

Siden sommeren 2020 har Abendum arbeidet med å kartlegge og utforme en enkel MVP (Minimum Viable Product) for effektiv innhenting av eksterne bekreftelser ved bruk av blokkjedeteknologi for revisorer.

Løsningen for innhenting av eksterne bekreftelser innebærer at et reviderbart spor fra begge parter av en transaksjon vil bli ført fortløpende inn som et tredje ledd i form av en offentlig blokkjede. Konseptet skiller seg dermed fra tradisjonell revisjonsmetodikk, og er kjent som 'Triple-Entry Accounting'. Dette kan betraktes som en «delt hovedbok» og åpner muligheter for kontinuerlig sikring av at konteringen (regnskapsførselen) er riktig, dvs. har en tilsvarende bekreftet motpost.

2. Formålet med deltakelsen i den regulatoriske sandkassen

Formålet med den regulatoriske sandkassen er å:

- bidra til at innovative virksomheter får økt kunnskap om regelverket til revisorer (Revisorloven) og regnskapsførere (Regnskapsførerloven)
- bidra til å øke Finanstilsynets forståelse av nye teknologiske løsninger i finansmarkedet
- bidra til økt teknologisk innovasjon og flere nye aktører

3. Prosjektets omfang

3.1 Formål

Formålet med prosjektet er å vurdere revisors bruk av blokkjede i sin revisjonsutførelse. Følgende spørsmål og tema anses som relevant:

- Regulatoriske krav til den løsningen som bygges rundt blokkjeden.
- Bevis kvaliteten som oppnås ved hjelp av blokkjeden opp mot de krav som stilles til revisor etter ISA 500 Revisjonsbevis.
- Bevis kvaliteten som oppnås ved hjelp av blokkjeden i lys av de krav som stilles til revisor etter *ISA 505 Eksterne bekreftelser*.
- Kvaliteten på dokumentasjon som knyttes til blokkjeden i lys av de krav som stilles til revisor etter *ISA 230 Revisjonsdokumentasjon*.
- Klargjøre om Abendum anses som en serviceorganisasjon og de krav som stilles til revisor etter *ISA 402 Særlige hensyn ved revisjon av en enhet som bruker en serviceorganisasjon*, i forholdene mellom regnskapsfører, programvareleverandør og «miner» (validerende node).

- Vurdere hvor godt egnet blokkjede er for å bekjempe hvitvasking. Det er spesielt to egenskaper ved bruk av blokkjede som bør vurderes:
 - 1) datasiloer mellom regnskapsførere, revisorer og banker kan brytes ned, og
 - 2) transaksjonsdokumentasjon kan tidfestes og dataintegritet sikres og knyttes til en identitet.
- Drøfte sikkerhetsmekanismen til en offentlig blokkjede med søkelys på å sikre egenskapene integritet, tilgjengelighet og konfidensialitet av data som kan brukes som revisjonsbevis.

Prosjektet skal også gi Finanstilsynet økt kunnskap om bruk av blokkjede, og særlig Abendum sin bruk av teknologien.

3.2 Risikofaktorer

Følgende risikoer er identifisert:

- Prosjektets omfang kan vise seg å gå utover tilgjengelige ressurser.
- Konkurransesvridning: Risiko for at Abendum får konkurransefordel ved å delta i sandkassen
- Prosjektet gir ikke tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om en løsning med blokkjede kan benyttes som revisjonsbevis for å oppfylle ISA 500 og 505.

3.3 Mål og suksesskriterier

Det er et mål å avklare spørsmål knyttet til (i prioritert rekkefølge):

- Sentrale deler av revisorloven.
- ISA-ene: 500, 505 og 402 i lys av blokkjedeteknologi.
- Dokumentasjonskrav for revisor, iht. ISA 230.
- Testing av løsningen sammen med regnskapsførere og revisorer.
- Hvitvaskingsloven og blokkjede, herunder:
 - §9 Risikobaserte kundetiltak og løpende oppfølging, §12, §13,
 - §24 Løpende oppfølging av kundeforhold
 - § 30 Registrering og lagring av opplysninger og dokumenter. Sletting av personopplysninger
 - § 38 Elektroniske overvåkningssystemer
- Hvorvidt kvitteringer som skrives automatisk til blokkjede kan gi bedre revisjonsbevis og mer gjennomsiktighet i undersøkelser tilknyttet hvitvaskingsregelverket.

Følgende suksesskriterier er knyttet til målene:

- Revisor får regulatorisk avklaring rundt bruk av revisjonsbevis som kan innhentes via blokkjede, og kan dermed enklere beslutte om det er egnet som revisjonsbevis.
- Regnskapspliktige, regnskapsførere og systemleverandører kan få innsikt i bruk av blokkjede for lagring av dokumentasjon på en måte som oppfyller regelverket.
- Hvordan systemet kan bidra til å bekjempe hvitvasking.

- Finanstilsynet og brukere av løsningen (hovedsakelig revisorer og regnskapsførere) får en bedre forståelse av bruk av blokkjede.

4. Parter og roller

Parter	Roller	Kontaktinfo
Abendum	Delta i arbeidsgrupper Skrive sluttrapport	Torje Vingen Sunde torje@abendum.com 97501075
Finanstilsynet	Delta i arbeidsgrupper Regulatoriske avklaringer	Vidar Stjern Nordtømme vidar.nordtomme@finansstilsynet.no

5. Organisering og metode

Prosjektet vil organiseres i en prosjektgruppe for overordnet koordinering og debrifing av resultater, og en arbeidsgruppe for mer detaljerte vurderinger og regulatoriske avklaringer.

Prosjektgruppe	
Deltakere	<ul style="list-style-type: none"> - Abendum - Finanstilsynet
Oppgaver	<ul style="list-style-type: none"> - Koordinere prosjektet - Forberede relevant stoff, lovverk og standarder. Formulere og distribuere problemstillinger som arbeidsgruppen gjennomgår, minimum en uke i forkant av workshop. - Samle og gjennomgå resultater fra arbeidsgruppen - Skrive sluttrapport
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> - Introduksjonsmøte (alle parter) - Løpende dialog og koordinering (alle parter) - Orienterer i forkant av arbeidsgruppens workshop (Abendum) - Orienterer i etterkant om resultater fra arbeidsgruppens workshop (Finanstilsynet) - Skrive sluttrapport (Abendum)

Arbeidsgruppe	
Deltakere	<ul style="list-style-type: none"> - Finanstilsynet - Abendum - Testpiloter regnskapsførere - Testpiloter revisorer

Oppgaver	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomgå materiale og diskutere problemstillinger som blir forberedt i forkant - Rom for regnskapsførere og revisorer til å reise nye spørsmål og problemstillinger knyttet til blokkjede fra deres ståsted
Aktiviteter	- Seks halv-dagers workshops, ca. én per måned

6. Tidslinje og aktiviteter

Arbeidet med prosjektet i den regulatoriske sandkassen starter opp i mai og slutføres innen utgangen av november 2021. Tidslinjen for arbeidet og innholdet i de ulike fasene/workshopene framgår av tabellene nedenfor.

Det planlegges for en månedlig workshop, med unntak av i juli. Abendum vil sende ut materiale og problemstillinger en uke i forkant av workshopen. Abendum og Finanstilsynet vil oppsummere arbeidet i etterkant av workshopene.

Det er ønskelig at deltakerne bidrar med regulatoriske og faglige spørsmål underveis i prosjektet.

Tabell: Tidslinje

	April	Mai	Juni	Juli (sommer)	August	September	Oktober	November
Alle		Workshop 1	Workshop 2			Workshop 3 & 4	Workshop 5	Workshop 6
Abendum	Onboarding Forberede workshop 1	Debrief av workshop 1	Forberede workshop 2 Debrief av workshop 2		Forberede workshop 3 & 4	Debrief av workshop 3 & 4	Forberede workshop 5 Debrief av workshop 3 & 4	Debrief av ws 5 Forberede workshop 6 Debrief av ws 6
Finanstilsynet		Debrief av workshop 1	Debrief av ws 2			Debrief av workshop 3 & 4	Debrief av workshop 4	Debrief av ws 5 Debrief av ws 6
Regnskapsførere	Onboarding	Velge regnskapskontoer for testing Dokumentere opp valgt del av regnskapet mot blokkjeden (f eks en inntektskonto eller en kostnadskonto, en kunde eller en leverandør) Kontinuerlig faglig tilbakemelding, drøftes på nærmeste workshop						
Revisorer	Onboarding					Teste bruk av blokkjede ved Interim-revisjon? Teste bruk av blokkjede ved Planlegging av revisjon?		
		Kontinuerlig faglig tilbakemelding, drøftes på nærmeste workshop						

Tabell: Aktiviteter og Milepæler

Prosjekt-faser	Formål	Workshops	Resultat
Fase 1: Mai	Kompetansedeling, forventningsavklaring og planlegging	WS 1	- Felles forståelse av prosjektplan. - Felles overordnet forståelse av hva en blokkjede er. - Læringsressurser (forskningsartikler, artikler, oppslagsverk og små nettkurs).
Fase 2: Juni - oktober	Regulatoriske avklaringer, kompetansedeling og test av MVP	WS 2-5	Oppsummering av problemstillinger som er drøftet på workshopene, regulatorisk avklaring der det er mulig. Milepæler: 1) Regnskapsfører har økt bilagskvaliteten på utvalgte kontoer ved å knytte de til blokkjeden med signert motpart. 2) Revisor tar i bruk dokumentasjon fra blokkjeden ved interimrevisjon og planlegging.
Fase 3: November	Tilbakemeldinger og sluttrapport	WS 6	Sluttrapport